

čís. 253). Pokud soud nalézací v rozsudku věc po stránce té nezkoumal a potřebná zjištění neučinil, jeví se výrok odsuzující právně pochybeným. Bylo proto vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti, rozsudek zrušiti za předpokladů §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 již v sezení neveřejném a, ježto nelze se obejít bez nového hlavního líčení, vrátiti věc témuž soudu první stolice k opět-nému projednání a rozhodnutí.

Čís. 1520.

Pro skutkovou podstatu §u 477 tr. zák. jest bez ohledu na druh věci rozhodným jen, měl-li pachatel v konkrétním případě dle zvláštních jeho okolností důvod k podezření, že věc mu nabízená jest odcizena. Pokud lze na základě obžaloby pro § 185 tr. zák. uznati na přestupek dle §u 477 tr. zák. (§§ 221, 263 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 27. února 1924, Kr I 183/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované Anny L-ové do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 12. ledna 1923, pokud jím obžalovaná Anna L-ová a Anna W-ová uznány byly vinnými přestupkem §u 477 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalovanou Annu L-ovu dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že před 6. červnem 1922 v P. asi 40 kusů Josefem K-em ukradených talířů v ceně větší než 200 Kč ukryla, při čemž jí z hodnoty věci známo bylo, že krádež byla spáchána způsobem, který jí činí zločinem a hodnota věcí 200 Kč převyšovala, a že se tím dopustila zločinu podílnictví na krádeži dle §§ů 185, 186 b) tr. zák. Zmateční stížnost obžalované Anny W-ové zavrhl.

Důvody:

Obžalovací spis vinil stěžovatelky: 1. že Anna W-ová v době před 6. červnem 1922 věci (různé, v obžalobě blíže naznačené nádoby z porculánu), prý Josefem K-em ukradené, v ceně vyšší 200 Kč ukrývala a na sebe převedla, 2. že Anna L-ová ukrývala 7. června 1922 asi 40 talířů, Josefem K-em ukradených, při čemž bylo oběma z ceny věcí známo, že krádež byla spáchána způsobem, kterýž jí činí zločinem. Budiž podotčeno, že dle důvodů obžaloby bylo 40 talířů, L-ovou ukrývaných, částkou onoho nádoby, z jehož ukrývání a na sebe převedení byla vinněna Anna W-ová. Důvody obžalovacího spisu dovozují, pokud jde o stěžovatelky, že nádoby u W-ové zabavené bylo K-em v továrně firmy P. a L. ukradeno, že W-ová nabyla je od K-a, že L-ová, matka W-ové, se za domovní prohlídky u W-ové vzdálila z pokoje, že krátce po tom četník přistihl v komoře L-ovou, jak ukrývala v posteli část nádoby, v němž byl pak zjištěn majetek jmenované firmy, že v komoře bylo nalezeno 40 talířů a že W-ová i H-ová zodpovídají se tím, že W-ová vyměnila toto nádoby za války od neznámých lidí. Obžaloba

nebyla při hlavním přelíčení ani změněna ani rozšířena. Veřejný obžalobce navrhl po skončeném řízení průvodním povšechně, by obžalované byly uznány vinnými dle obžaloby. Nalézací soud uznal stěžovatelky vinnými, že v době před 6. červnem 1922 porculánové nádoby, které podle své povahy vzbuzovalo proti nabízejícímu podezření, že je odcizeno, tudíž věci podezřelé, koupily a že tím spáchaly přestupek §u 477 tr. zák. Obě zmáteční stížnosti napadají tento výrok předem s hlediska zmatku čís. 8 §u 281 tr. ř. výtka, že jím vykročil nalézací soud z mezí obžaloby. Výtka jest ohledně Anny L-ové důvodnou. Tvrzení rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku, že prý obžaloba vinita i L-ovou, že věci, o které jde, nejen ukrývala, nýbrž i na sebe převedla, jest nesprávným a v zřejmém rozporu s obsahem spisu obžalovacího. Předmětem obžaloby na L-ovou byla výhradně ona činnost, již L-ová dne 7. června 1922 věci, W-ovou dle tvrzení obžaloby od K-a nabyté, dle obhajoby obou stěžovatelek od neznámých osob vyměněné, u k r ý v a l a, by nebyly četnictvem nalezeny, zabaveny a majiteli vráceny. Od této činnosti L-ové, tvořící skutkový základ obžaloby, je čin, jímž byla L-ová uznána vinnou, totiž koupě po případě výměna věci nejen časově, nýbrž i v podstatě naprosto různým. Předmětem obžaloby bylo překázení vrchnosti a majiteli v pátrání po ukradených věcech, jsoucích již v držení jiné osoby (dcery stěžovatelčiny). Předmětem odsuzujícího výroku je znovuzjednání držby odcizených věcí stěžovatelkou pro sebe. Jednání obžalobou stíhané umožňuje zloději (podílníkovi) další držení věci ukradené. Jednání rozsudkem trestné umožňuje nepoctivému držiteli věci odbyt na jinou osobu. V obojím jednání není společných složek skutkových. Nejde tedy pouze o změnu vedlejších, totožnost skutku nerušících okolností, nýbrž o změnu podstatných složek skutkového děje. Učiniti tento nový skutkový děj, k němuž původní obžaloba nesměřovala a na nějž při hlavním přelíčení rozšířena nebyla, podkladem odsuzujícího výroku, bránilo nalézacímu soudu ustanovení §§ů 2 a 267 (262, 263) tr. ř. Učiniv tak přece, vykročil nalézací soud z mezí obžaloby. Odsuzující výrok jest zmátečným dle §u 281 čís. 8 tr. ř. a bylo jej zrušiti, aniž bylo zapotřebí zabývatí se tím, co stížnost L-ové jinak vytýká rozsudku z důvodů zmátečnosti čís. 5, 9 (přesněji 9 a) §u 281 tr. ř. Budiž jen podotknuto, že předpoklad nalézacího soudu, že obžalované W-ová a L-ová se zodpovídaly, že obě koupily (vyměnily) nádoby od osob, po potravinách se shánějících, přiči se ohledně L-ové obsahu konstitutů obžalovaných, jakož i ostatním výsledkům trestního řízení. Dle výroku nalézacího soudu nedostávalo se u stěžovatelky Anny L-ové zlého úmyslu (vědomí), předpokládaného skutkovou podstatou zločinu §§ů 185, 186 a) b) tr. zák., k němuž obžaloba výhradně směřovala, takže skutečnosti, nalézacím soudem bez překročení obžaloby zjištěné, neopodstatňují skutkové podstaty žádného trestného činu před soudy příslušejícího. I bylo proto stěžovatelku L-ovou z obžaloby sprostíti.

Pokud jde o stížnost Anny W-ové, jest zmíněná výtka neodůvodněna. Této stěžovatelce dávala obžaloba mimo ukrývání za vinu, že na sebe převedla od K-a věci, o nichž věděla, že byly K-em kradeny.

Skutkovým základem obžaloby bylo tedy nabytí věci kradených. Tento skutkový děj bylo nalézacímu soudu dle §u 262 tr. ř. prozkoumatí ve všech okolnostech, jej doprovázejících, třebaš teprve při hlavním přelíčení se vyskytnuvších, a se všech hledisek, právně závažných, aby pak na zjištěný děj použil onoho zákona trestního, který k němu se vztahuje. Převedením věci na sebe jest jakýkoliv úplatný nebo bezúplatný způsob nabývací, tudíž i koupě i výměna. Osobnosti dodatele, zloděje a poškozeného jsou zcela bezvýznamnými. Nabytí, na sebe převedení věci, o níž podílík ví, že byla kradena, propadá ustanovení §u 185 tr. zák. bez rozdílu, komu byla odcizena, kdo ji ukradl a, zda dodal ji podílíkovu zloděj sám či osoba jiná. Objektívni složka žalobního děje, nabytí věci ukradené, nedošla tedy předpokladem nalézacího soudu, že dodatelem a zlodějem nebyl K., nýbrž jiné neznámé osoby, vůbec žádné, ani právně závažné změny. Subjektívni složka žalobního děje, vědomí stěžovatelčino, že věci jsou kradeny, obsahuje vedle těžšího stupně trestné viny též mírnější stupeň, totiž nedbalost, pozůstávající v pouhém podezření, že jde o věci odcizené. Změny této subjektívni složky byly sice právně závažné pro posouzení, zda jde v zažalovaném skutku o čin úmyslný, či o čin nedbalý, neměnily však ničeho na skutkovém základě obžaloby, uplatňovavší nabytí kradených věcí stěžovatelkou. Nepokládá-li tedy nalézací soud za prokázáno, že se nabytí věci dalo za okolností obžalobou předpokládaných (od K-a, je odcizivšího, u vědomí zlodějského původu), byl nejen i dle předpisu druhého odstavce §u 2 tr. ř. a §u 267 tr. ř. oprávněn, nýbrž dle §u 262 tr. ř. přímo povinen, by uvažoval o tom, zda nepoukazuje zažalovaný skutek, nabytí věci se zřetelem k okolnostem je doprovázejícím (výměna od neznámých osob za okolností vzbuzujících podezření, že jsou kradeny), ke skutkové podstatě jiného činu trestného. To tím více, že již obžalovací spis poukázal k obhajobě stěžovatelky, že koupila věci v době války od neznámých lidí, podotýká, že tak cenného nádobí nebylo by v malém hostinci W-ové užito, kdyby nebyto bezplatně nebo velmi levně. Pohybuje se taktó v rámci skutkového základu obžaloby, nevykročil nalézací soud výrokem, o který jde, z mezí jejich. Uplatňovaný zmateční důvod čís. 8 §u 281 tr. ř. ohledně této stěžovatelky není tudíž dán. S hlediska čís. 3 §u 281 tr. ř. vytýká stížnost, že byl porušen předpis §u 221 tr. ř. tím, že stěžovatelka neměla, pokud jde o přestupek §u 477 tr. zák., zákonné lhůty ku přípravě obhajoby. Než i za předpokladu stížnosti, že jde při tomto přestupku o čin jiný, než z kterého vinil stěžovatelku spis obžalovací, nešlo by o obžalobu nově podanou, nýbrž o rozšíření obžaloby již dříve podané, takže nemělo místa ustanovení §u 221 tr. ř., nýbrž ustanovení §u 263 tr. ř. Jelikož však na přestupek §u 477 tr. zák. stanoven jest trest mírnější, než na zločin, k němuž obžaloba směřovala, nebylo ani pro rozšíření obžaloby na onen přestupek zapotřebí ani svolení stěžovatelky ani odročení hlavního přelíčení. Stěžovatelka nebyla tudíž ani za předpokladu správnosti názoru stížnosti o rozsahu původní obžaloby zkrácena na zákonem právu ku přípravě obhajoby. Nehledě k tomu, nešlo, jak již dovozeno, o rozšíření obžaloby. O obžalobě, na ni podané, byla stěžovatelka u hlavním přelíčení slyšena. Bylo jí při tom povědomo, že předmětem

obžaloby je nabytí odcizeného nádobí povšechně, tudíž i pokud přijde v úvahu jen nedbalost při podezřelém jeho nákupu. To se podává nepopíratelně z námitek i z obsahu podání, v němž stěžovatelka dovozuje, že v nákupu takových věcí od lidí, vyměňujících za ně potraviny, nelze spatřovati nic podezřelého. Bylo na stěžovatelce, by tuto písemně uplatňovanou obhajobu zopakovala při hlavním přeličení. Neučinila-li toho, nemůže nyní vytýkati, že o skutkové podstatě §u 477 tr. zák. vůbec slyšena nebyla, to tím méně, že jí byl po ruce obhájce, s nímž se poradila zřejmě již před podáním námitek a uvedeného podání.

Podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá stížnost, že porculánové nádobí není věcí, jež dle své povahy vzbuzuje proti nabízejícímu podezření, že byla odcizena. Lze připustiti, že takové nádobí prodává se v různých obchodech komukoliv a že porculánové nádobí bývá v kterékoliv domácnosti, v městě a i na venkově, takže držba a zcizení porculánového nádobí nejsou samy o sobě již podezřelými. Než ustanovení §u 477 tr. zák. nezmiňuje se vůbec o druhu věci. Nelze tedy z oboru tohoto §u vyřaditi ani věci druhu třebas všeobecně prodávaného a užívaného a nezáleží na tom, zda již druh věci sám o sobě vzbuzuje podezření. Rozhodným jest jen, zdali v konkrétním případě byly tu okolnosti, vzbuzující podezření, že osoba, věc ke koupi nabízející, není majitelem této speciální věci, nebo není zmocněncem majitelovým. Zvláštní okolnosti takového rázu mohou nastati i při nabídce věci druhu všeobecně prodávaného a užívaného a ruší pak všeobecný předpoklad §u 323 obč. zák., že držitel věci má pro sebe právní domněnku, že věci nabytí platným důvodem. Předpis §u 473 tr. zák. nepoukazuje k tomu, že lze uvěřiti držiteli skvostů, pokud jest vyslán majitelem. Naopak ukládá tento paragraf obchodníkům, tam jmenovaným, aby uvažovali dle okolností, tu jsoucích, zda je ten, kdo jim nabízí věci, druhů tamtéž uvedených, majitelem anebo zmocněncem majitelovým. Ustanovení §u 471 tr. zák. konečně nesproštuje vetešníky a pod. obchodníky povinnosti, každému v §u 477 tr. zák. uložené, kupují-li od osob dospělých, ale stanoví jen zvláštní zákaz nákupu a výměny věcí od osob nedospělých bez rozdílu, zda vzbuzují tyto podezření povahy, v §§ech 476, 477 tr. zák. naznačené, či nikoli. Rozhodným pro použití §u 477 tr. zák. je tudíž bez ohledu na druh věci jen, zda měl pachatel v konkrétním případě dle zvláštních jeho okolností důvod k podezření, že věc, mu nabízená, jest odcizena. Že tomu tak bylo při nabývání nádobí, o které jde, stěžovatelkou, zjišťuje nalézací soud výrokem, že nabytí nádobí muselo v obžalovaných W-ové a L-ové vzbuditi podezření, že nádobí je kradené.

Čís. 1521.

Spočíval-li důvod zločinné kvalifikace krádeže pouze v osobní vlastnosti pachatelově, není podílnictví na ní zločinem.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, Kr I 250/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci